

NTFR 2016/2852

Formeel belastingrecht

Scientology Kerk Amsterdam terecht niet aangemerkt als anbi*Hoge Raad 25 november 2016, 15/05483**ECLI:NL:HR:2016:2665**Belastingjaar/tijdvak: 2008**Wetsartikelen: Art. 5b, AWR***Samenvatting**

Belanghebbende, de Scientology Kerk Amsterdam, houdt bijeenkomsten in het teken van de leer van de Church of Scientology. Ter bevordering van spirituele groei worden auditing en trainingen aangeboden aan leden van de kerkgemeenschap van belanghebbende. De auditing en trainingen maken tezamen meer dan 50% uit van de activiteiten van belanghebbende. Na verwijzing door de Hoge Raad (12 december 2015, nr. 13/05820, NTFR 2014/2937) heeft Hof Den Haag (21 oktober 2015, nr. 15/00009, NTFR 2015/2954) geoordeeld dat de voor de auditing en trainingen in rekening gebrachte tarieven van commerciële aard zijn, omdat daarmee wordt gestreefd naar exploitatieoverschotten en deze ook worden behaald. Gelet daarop heeft het hof terecht geoordeeld dat het algemeen belang niet minstens in gelijke mate wordt gediend als particuliere belangen, aldus de Hoge Raad.

(Cassatieberoep ongegrond.)

Feiten

3.1. In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan.

3.1.1. Belanghebbende maakt deel uit van de wereldwijde organisatie X (hierna: X).

3.1.2. Belanghebbende houdt wekelijks zondagsdiensten. Verder zijn er huwelijks-, naamgevings en overlijdensceremoniën en andere bijeenkomsten in het teken van de leer van de X. Ter bevordering van spirituele groei worden auditing en trainingen aangeboden aan leden van de kerkgemeenschap van belanghebbende. De verzorging door belanghebbende van auditing en trainingen vormt een onderdeel van de religieuze beleving en is een middel om het geloof dat belanghebbende aanhangt te verspreiden.

3.1.3. De auditing en trainingen maken in 2008 en 2009 tezamen meer dan 50 percent uit van de activiteiten van belanghebbende.

Geschil

3.2.1. Zoals in het verwijzingsarrest (onderdeel 2.4.6) is overwogen, diende het Hof te onderzoeken of door de activiteiten van belanghebbende het algemeen belang minstens in gelijke mate als particuliere belangen wordt gediend. Daartoe diende het Hof met name te beoordelen, of de tarieven die belanghebbende in rekening brengt voor auditing en trainingen commercieel van aard zijn (zie onderdeel 2.4.5 van dat arrest).

3.2.2. Het Hof heeft aan zijn oordeel dat de zojuist bedoelde tarieven commercieel van aard zijn onder meer ten grondslag gelegd zijn vaststelling dat belanghebbende met de

tariefstelling streeft naar het behalen van exploitatieoverschotten, en deze daadwerkelijk heeft behaald.

Rechtsoverwegingen

3.3.1. Het eerste middel faalt voor zover het opkomt tegen de hiervoor in 3.2.2 weergegeven vaststelling. Die vaststelling is van feitelijke aard en kan daarom in cassatie niet op juistheid worden getoetst. Voorts is die vaststelling niet onbegrijpelijk of onvoldoende gemotiveerd.

3.3.2. Die vaststelling draagt zelfstandig 's Hofs oordeel dat de tarieven die belanghebbende in rekening brengt voor auditing en trainingen commercieel van aard zijn. Beslissend voor de beantwoording van de vraag of activiteiten worden verricht tegen tarieven die commercieel van aard zijn, is namelijk of met de tariefstelling wordt gestreefd naar het behalen van exploitatieoverschotten.

Aan zijn oordeel dat de tarieven voor auditing en trainingen commercieel van aard zijn heeft het Hof terecht de gevolgtrekking verbonden dat met die activiteiten het algemeen belang niet minstens in gelijke mate als particuliere belangen wordt gediend, wat er zij van de overige gronden die het Hof voor die gevolgtrekking van belang achtte.

3.3.3. De middelen kunnen ook voor het overige niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien artikel 81, lid 1, van de Wet op de rechterlijke organisatie, geen nadere motivering, nu de middelen in zoverre niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

(Volgt ongegrondverklaring.)

2016/2850) gevolgd zou worden, zou de conclusie moeten zijn dat de SKA niet naar exploitatieoverschotten streeft. Vervolgens zou de SKA met de Kamerbrief van de staatssecretaris van Financiën van 9 juli 2009, kenmerk DB2009/357, de anbi-status moeten kunnen krijgen. Daarin staat dat commerciële activiteiten zijn toegestaan, mits de opbrengst daarvan wordt besteed aan de algemene nuttige activiteiten. Daarna heeft de wetgever in de parlementaire behandeling van de Geefwet 2012 laten weten dat het hiervoor niet om getallen en aantallen gaat, maar om de besteding van de commerciële opbrengsten aan het algemeen nuttige doel. Daaraan lijkt SKA te voldoen, dus zou de anbi-status moeten worden gegeven.

Vreemd dat de Hoge Raad in deze procedures van de SKA over 2008 wel aan het 50%-criterium toetst en dat bij het katholiek nieuwsblad over 2013 niet heeft gedaan (zou zelfs 90% geweest zijn). Er wordt ook niets over geschreven door de Hoge Raad, dus het blijft gissen waarom dit het geval is. Gezien de opvatting van de wetgever lijkt mij de benadering in de uitspraak over het katholieke weekblad de juiste. En voor de praktijk is dat ook de uitspraak die onder de huidige wetgeving moet worden gevolgd.

Brondocumenten

- [Beroepschrift in cassatie bij HR nr. 15/05483](#)
- [HR 25 november 2016, nr. 15/05483](#)

COMMENTAAR

MOLENAAR¹

Deze tweede uitspraak van de Hoge Raad is het sluitstuk van een lange procedure voor de Scientology Kerk Amsterdam (SKA). Hof Amsterdam had op 17 oktober 2013, nr. 12/00652, NTFR 2013/2068 nog positief beslist over de anbi-status van de SKA. In HR 12 december 2014, nr. 13/05820, NTFR 2014/2937, vernietigde de Hoge Raad deze hofuitspraak en verwees de zaak naar Hof Den Haag. Vervolgens deed dit hof op 21 oktober 2015, nr. 15/00009, NTFR 2015/2954, uitspraak. Hierna heeft de advocaat-generaal een conclusie gepubliceerd op 28 juli 2016, NTFR 2016/2202.

Het staat wel vast dat de SKA met haar activiteiten als religieus kan worden aangemerkt en daarmee onder het oude art. 6.33, lid 1, letter b, Wet IB 2001 zou kunnen vallen (tekst 2008). Maar de Hoge Raad had in de verwijzing de vraag gesteld of de tarieven voor auditing en trainingen als commercieel moeten worden aangemerkt, waardoor de activiteiten van de SKA voor meer dan 50% commercieel zijn en hierdoor het algemeen belang niet voldoende wordt gediend. Door het verwijzingshof is vastgesteld dat dit het geval is en dat volgt de Hoge Raad in zijn arrest. Daarmee gaat de Hoge Raad verder niet meer op deze zaak in.

In mijn commentaren bij NTFR 2014/2937, NTFR 2015/2954 en NTFR 2016/2202 heb ik al aangegeven waarom dit een andere benadering is dan die van de wetgever. Uit de eerdere procedures weten we dat de SKA in 2008 een verlies maakte van € 183.308 en in 2009 een winst van € 5.968 en dan waren de eventuele giften en legaten daar nog niet uitgehaald. Dus als de uitspraak van de Hoge Raad in de zaak van het katholieke weekblad (zie HR 25 november 2016, nr. 15/03778, NTFR

¹ Dr. D. Molenaar is werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.